

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2023

(nr.445 din 08.12.2022), I lectură

În conformitate cu prevederile art.54 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în mod prioritar și comunică următoarele.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2023 a fost elaborat luând în considerație impactul crizei din sectorul energetic asupra economiei naționale, crizei economice, impactul războiului din Ucraina precum și în condițiile creșterii inflației și obiectivelor politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2023.

Principalele măsuri de politici pe care este construit proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2023 se referă la: - implementarea politicilor salariale revizuite, compensarea diferenței de tarife, conform facturilor de gaze naturale și agentului termic, reforma administrației publice locale, organizarea și desfășurarea alegerilor locale generale, implementarea tehnologiilor informaționale în sectorul public.

Comisia constată că, activitatea investițională va fi susținută de politicile statului orientate spre îmbunătățirea climatului investițional și atragerea investițiilor străine, eliminarea constrângerilor din calea mediului de afaceri.

Conform estimărilor, *veniturile bugetului public național pentru anul 2023* se estimează în sumă de circa 100 659,0 mil. lei, cu 9 687,3 mil. lei sau cu 10,6% mai mult față de precizat pe anul 2022, iar ca pondere în PIB - la nivel de 32,6 la sută. *Cheltuielile bugetului public național pentru anul 2023* se estimează în sumă de 119 186,3 mil. lei, cu 13 645,6 mil. lei sau cu 12,9% mai mult față de precizat pe anul 2022, iar ca pondere în PIB constituie 38,60%.

Soldul (deficitul) bugetului public național pentru anul 2023 se estimează în sumă de 18 527,3 mil. lei sau 6,0% din PIB.

Pentru anul 2023 este aplicată clauza de derogare de la regula bugetar-fiscală generală stabilită în art.15, alin.(1) și alin.(3) în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, reieșind din consecințele multiplelor crize și inflația accelerată.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2023 se estimează la partea de venituri în sumă de **64 868,4** mil. lei, cu o creștere față de anul 2022 - de 5 535,4 mil. lei sau 9,3%, la partea de cheltuieli - **83 195,7** mil. lei cu o majorare de 9 261,1 mil. lei sau cu 12,5% comparativ cu anul 2022 și soldul (deficitul) bugetar - **18 327,3** mil. lei sau 6% din PIB.

Din suma totală a veniturilor bugetului de stat - 87,8% sau 56 945,8 mil. lei revin impozitelor și taxelor, dintre care *impozitele pe venit* - 16,7% din această grupă de venituri, *impozitele pe proprietate* - 0,1%, *impozite și taxe pe mărfuri și servicii* - 78,9% și *taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe* - 4,3 la sută.

Încasările de la *impozitul pe venitul persoanelor juridice* se prevăd în sumă de 7 070,3 mil. lei, cu o diminuare în comparație cu nivelul precizat 2022 de 11,7%, sau 936,2 mil. lei, ca rezultat al revizuirii conceptului de impozitare a veniturilor persoanelor juridice aferente activității de întreprinzător

Taxa pe valoarea adăugată ca cea mai importantă sursă de venit a bugetului de stat se prognozează în sumă de 34 101,7 mil. lei sau cu o creștere față de precizat a anului 2022 cu 4 481,7 mil. lei sau 15,1%.

Accizele în bugetul de stat vor crește cu 1 078,8 mil. lei sau cu 13,2% față de nivelul precizat a anului 2022 și vor constitui 9 270,0 mil. lei.

Conform acordurilor încheiate cu donatorii externi, intrările din granturi la bugetul de stat se prevăd în sumă de 5505,3 mil. lei, ceea ce în raport cu veniturile totale constituie 8,5%.

Cheltuielile bugetului de stat pentru anul 2023 sunt determinate de obiectivele politicii bugetare pe termen mediu și prevăd asigurarea financiară a priorităților ramurilor, conform documentelor de politici naționale și sectoriale; continuării măsurilor de politici în derulare în domenii, precum și a inițierii unor măsuri noi de politici, în special în domeniul protecției sociale; asigurării implementării sistemului unic de remunerare a muncii în sectorul bugetar; precum și realizării activităților în cadrul proiectelor și acțiunilor conform acordurilor cu partenerii de dezvoltare.

În proporție de 93,5% cheltuielile prevăzute în buget urmează să fie acoperite din contul resurselor generale ale bugetului de stat, iar 6,5% - din contul încasărilor de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată; din granturi și împrumuturi pentru proiectele finanțate din surse externe, precum și din donații și alte mijloace bănești, intrate legal în contul instituțiilor bugetare.

Cheltuielile curente sunt prevăzute în sumă de 76 394,9 mil. lei, cu o majorare de 10 174,8 mil. lei sau cu 15,4%, comparativ cu anul 2022.

Cheltuielile capitale însumează 6 800,8 mil. lei, ce constituie cu 907,1 mil. lei sau cu 11,8% mai puțin față de precizat 2022. Ponderea cheltuielilor capitale în totalul cheltuielilor bugetului de stat constituie 8,2 la sută.

Pentru grupa funcțională „*Servicii de stat cu destinație generală*” se prevăd alocații în sumă de 14 641,5 mil. lei sau 17,6% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Apărare națională*” - 1 525,3 mil. lei sau 1,8% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ordine publică și securitate națională*” - 6 460,8 mil. lei sau 7,8% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Servicii în domeniul economiei*” - 8 210,1 mil. lei sau 9,9% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Protecția mediului*” - 542,6 mil. lei sau 0,7% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale*” - 619,9 mil. lei sau 0,7% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „*Ocrotirea sănătății*” - 9 245,7 mil. lei sau 11,1% din cheltuielile bugetului

de stat, pentru grupa funcțională „Cultură, sport, tineret, culte și odihnă” - 1 190,5 mil. lei sau 1,4% din cheltuielile bugetului de stat, pentru grupa funcțională „Învățământ” - 17 043,8 mil. lei sau 20,5% din cheltuielile bugetului de stat și pentru grupa funcțională „Protecție socială” - 23 717,2 mii. lei sau 28,5% din cheltuielile bugetului de stat.

Comisia constată că, pentru anul 2023 volumul total al transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale se cifrează la 18 539,1 mil. lei, dintre care: - transferuri cu destinație generală - 2 940,9 mil. lei; - transferurile cu destinație specială - 15 598,2 mil. lei, inclusiv 204,2 mil. lei din Fondul de susținere a populației pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea.

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2023 au fost estimate în sumă de 17 169,9 mil. lei, ceea ce este cu 1867,5 mil. lei mai mult față de anul 2022.

Pentru anul 2023, relațiile între bugetul de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală se realizează prin transferuri de la bugetul de stat în sumă de 6 847,6 mil. lei. Fondul de rezervă al Guvernului se propune a fi în sumă de 500,0 mil. lei și fondul de intervenție al Guvernului – în sumă de 600,0 mil. lei.

Proiectul de lege prevede că, la situația din 31 decembrie 2023, datoria de stat internă nu va depăși 37483,9 milioane de lei, datoria de stat externă 85021,4 milioane de lei. Soldul garanțiilor de stat externe va constitui zero lei, iar soldul garanțiilor de stat interne nu va depăși 2500,0 milioane de lei.

Bugetul de stat pentru anul 2023 este un instrument care reflectă alocări de sume pentru diverse sectoare și politici ce trebuie valorificate pentru interesul comun al societății și a căror utilizare eficientă și responsabilă conferă continuitate în rezultatele așteptate.

Proiectul bugetului de stat pentru anul 2023 are la bază prognoza indicatorilor macroeconomici revizuită de către Ministerul Economiei în consultare cu experții FMI.

Totodată, la baza construcției bugetare pentru anul 2023 au stat principiile bugetare: unității, universalității, balansării, previzibilității și sustenabilității, performanței și transparenței.

Potrivit art.54 alin.(3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, legile bugetare anuale se examinează și se adoptă în două lecturi: - în prima lectură se aprobă indicatorii generali ai bugetului (veniturile, cheltuielile și soldul bugetului), și în a doua lectură proiectul legii se examinează și se votează pe articole sau, după caz, în ansamblu.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2023 și a hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor comisiei, să adopte prezentul raport, și înaintează Parlamentului spre examinare și aprobare în primă lectură indicatorii generali ai bugetului, și anume, venituri în sumă de **64 868 382,2 mii de lei** și cheltuieli în sumă de **83 195 682,2 mii de lei**, cu un deficit în sumă de **18 327 300,0 mii de lei**.

Radu MARIAN,
Vicepreședintele Comisiei